

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. Argumenta quædam pro reflectione omnium, & singulorum actuum in
semetipsos diluuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

cum obiecto quocunque à se distincto connectitur, atque adeo magis aut certe non minus efficaciter seipsum, quam quodlibet à se distinctum amabit: efficacia namque amoris in eius est cum obiecto connexionem potissimum sita: pari ergo ratione actus intellectus, uti rationem communem entis, accidentis, cognitionis, aliudve obiectum clarè, ac distinctè cognoscit ita etiam semetipsum luculenter, ac perfecte, non verò obscurus tantum & confusè, poterit aliquando cognoscere. Equidem à ratione alienum est, ut actus voluntatis in seipsum, & in rem à se distinctam eadem efficacia, & perfectione tendere possit, actui verò intellectus integrum non sit, ut in seipsum, & in obiectum à se distinctum pari claritate, ac perfectione feratur. Denique quædam formæ physice tanta perfectione se denominant reflexè, ac alia à se directè: vnio enim non minus artè vnit semetipsam extremis suis, quam hæc inter se inuicem: actio etiam non minus se productum denominat, quam terminum suum: duratio quoque, & vbicatio haud minus se tempori, & loco commensas, quam res quibus accidunt: similiter ergo quædam formæ intentionales, cognitiones nimirum aliquæ, & amores, tanta perfectione tantaque claritate, aut efficacia semetipsas cognoscunt, & amabunt, quanta res alias à se distinctas complectuntur.

15 Ex quibus patet, ultimam sententiam earum quas recensimus ad finem cap. præcedentis, veram esse, quippe quæ ex diametro opposita est tribus sententiis hæctenus impugnatis, & aduersus primam negat omnem actum nostrum debere supra se reflectere, & aduersus duas sequentes, quibusdam actibus reflexionem saltem obscuram, aliis etiam claram, & distinctam concedit: quæ omnia superius sunt probata, ut potuimus.

CAPVT III.

Argumenta quædam pro reflexione omnium, & singulorum actuum in semetipsos diluuntur.

16 **P**RO sententia Agidij, cuiusque cognitioni tribuente reflexionem essentialem supra semetipsam obicitur primo: omnis cognitio terminatur ad obiectum suum, prout est obiectum: sed obiectum ut obiectum intrinsecè, & essentialiter inuoluit cognitionem per quam apparet: omnis ergo cognitio nostra terminatur ad seipsam, sine, quod perinde est, ad cognitionem, qua obiectum à nobis hic, & nunc cognoscitur: Maior propositio palam esse videtur: minor etiam non minus perspicua: siquidem aliquid esse obiectum cognitionis est esse cognitum: cognitum autem ut tale intrinsecè, & essentialiter includit cognitionem: eam igitur obiectum quatenus tale cohibet.

17 Resp. cognitionem nostram terminari ad obiectum ut obiectum est, dummodo ea reduplicatio cadat supra materiale obiecti, illudque quod obicitur, non verò supra id quod pro formali importat: obiectum ergo cum pro materiali solam rem cognitam semper dicat, non verò cognitionem, profecto non erit cur cognitio ad obiectum prout tale eo sensu terminata in se reflectat, aut ad se terminetur. Quod si ea reduplicatio cadat, aut supra id quod pro formali obiectum inuoluit, aut certè supra omnia obiecti constitutiva, eiusque tam materiale quam formale, inspicandum profecto erit, hoc sensu cognitionem terminari ad obiectum, prout est eiusmodi.

18 Obicitur secundo: cognitio cuiuscunque obiecti.

R. P. Richardi Lincei, Philosoph. Tom. III.

cti ad verum, ut verum est, terminatur, cum omnium confessione verum sit obiectum formale intellectus, in quos hic per suos fertur actus: at verum, ut verum est intrinsecè, & quidditative inuoluit cognitionem saltem possibilem, omnis ergo cognitio est ad aliquam cognitionem saltem possibilem terminata: cum igitur non sit, quapropter omnis cognitio aliam cognitionem à se realiter distinctam cognoscat, sanè seipsam necessaria quadam reflexione attinget. Sola huius argumenti minor eget explicatu, eaque hunc in modum breuiter explicatur: verum, ut verum, nihil aliud est quam cognoscibile sicuti est; quare cognitionem possibilem nequit non includere.

19 Respondeo, veritatem transcendentalem, ut exposui supra lib. 2. tract. 6. cap. 1. duplicem esse, alteram omnino intrinsecam & essentialem rei verè, aliudque nihil est, communiori apud authores sensu, quam aptitudo illa radicalis cum entitate rei identificata, qua postulat, vel certè non repugnat illa cognosci, quemadmodum est in se: alteram vero partim intrinsecam, ac partim extrinsecam: ut enim rem esse cognitam est denominatio extrinseca, ita eam esse cognoscibilem sicuti, aut non sicuti est ei potest aliqua saltem ex parte extrinsecus aduenire. Quæ cum ita se habeant: cognitio quidem nostra, quæcunque sit, terminatur ad verum transcendentale, secundum omne quod includit, si de veritate omnino essentiali, & intrinseca sermo sit: hinc autem non efficitur, eam ad cognitionem etiam possibilem terminari, ut ex iamiam prænotatis liquet: at vero qualibet cognitio nostra non terminatur ad verum transcendentale penes omne quod includit, siue de veritate transcendentali quadantenus extrinseca sermo sit, sed duntaxat penes id, quod pro materiali & in recto importat: vnde in seipsam necessario non reflectit.

20 Obicitur tertio: vnio physica nequit vnire materiam formæ, quin alterutrum horum extremorum vniat subiectum: vnio igitur affectiua, & intentionalis nequit vnire affectiue voluntatem obiecto, quin eam sibi etiam affectiue vniat, arque coniungat: voluntatem autem vniri affectiue alicui rei, est illam amare, quo pacto dici solet animam magis esse ubi amat, quam ubi animat: proinde non poterit voluntas nostra vi sui amoris complecti obiectum sibi directè, & primario propositum, quin ipsum amorem suum amet, & eodem complectatur affectu: omnis ergo voluntatis amor est in seipsum reflexus: quo fit ut omnis etiam cognitio intellectus simili reflexione gaudeat: tum quia quod ad præsens attinet, eadem est vtriusque ratio, ut superius animaduersum: tum etiam, quia quod in amore factum est argumentum haud magno opere fieri etiam potest in cognitione, quippe quæ est suo modo intentionalis vnio rei cognitæ cum intellectu, & huic illam intrinsecè sistit ac repræsentat.

21 Respondeo, in primis vnionis physice & vnionis intentionalis similem non esse rationem vel ex eo claret, quod vnio physica non nisi extrema loco inuicem indistantianectere possit, cum tamen vnio intentionalis amoris res quantumlibet distitas coherere faciat, nullisque locorum interuallis eius vis cohiberi, aut ardor possit extinguere: quare tametsi vnio physica seipsam physice vniat, exinde non fiet vnionem affectiuam voluntatis hanc amare, & sibi affectiue copulare. At instabis: quorsum nos superius argumentati sumus ab vnione physica ad vnionem intentionalem, & ab vnio ad alterius reflexionem, si vtriusque non est par ratio, similisue conditio? Sed negamus, eo argumenti genere vspiam esse nos vlosi solum enim diximus, aliquas formas physicas in se reflectere,

reflectere, nec sui immemores esse, quoties res extra se denominant, atque huiusmodi esse vnionem, vibrationem, durationem: alias vero formas phylicas minimè reflexiuas, siue denominatiuas ibi suppositimus, v. g. actionem destructiuam, quæ non se, sed terminum suum destruit, aut formam substantialem, quæ non se, sed materiam substantialiter informat. Hæc fuit argumentatio nostra, qua superius probabamus, aliquas formas intentionales non tamen omnes esse in se reflexas: ea vero quantum aduersariis proferat, ipsis iudicandum relinquo. Rursus secundo respondeo, quamuis vnio physica plerumque seipsum vniet, non repugnat tamen iuxta aliquos aliqua, quæ extrema sua inuicem physice vniet, quin illa sibi, aut se illis physice vniri efficiat: vbi enim extrema aliqua realiter distincta sint omnino inseparabilia, omnisque indifferentiæ expertia vt vniantur vel non vniantur, dummodo vtrumque simul existat, esto alterutro sine alio existente possint separari, & non vniri; sanè vnio eorum extremorum (quæ talis generij à Deo produci posse non est omnino improbabile) ab iis erit realiter indistincta, atque adeo ea sibi physice non vniet, cum vnio physica extrema realiter distincta necessario inter sit, alioqui ab identitate nequiquam distinguenda; & tamen ea extrema inter se physice connectet: ergo etiam aliqua vnio affectiua voluntatis, in eius amore sita, eam cum obiecto non verò se cum affectiue poterit copulare: frustra ergo vnionis physice exemplo vtuntur aduersarij.

22 Obiicies quartò, & præcedens argumentum corroborabis: vbicatio ita est præsentia physica, & coniunctio quadam loci, & rei locatæ, vt etiam seipsam tam loco quam rei locatæ præsentem faciat: neque fieri potest, vt quæ respicit extrema ea inuicem præsentem physice, ac localiter, quin etiam seipsam eis eodem modo sistat: similiter ergo cognitio quæuis, ita erit præsentia intentionalis intellectus, & rei intellectæ, alterutrinus, inquam, respectu alterius, vt etiam seipsam non minus quam rem cognitam intellectui faciat esse præsentem.

23 Respondeo in primis, præsentia physica, ac propria, & præsentia intentionalis, ac metaphorice disparatam rationem esse: sicuti paulò supra in re similes habebam: vnde non bene in omnibus ab vna ad alteram argui. Præterea secundo: esse in loco est proprietas connaturalis rerum omnium à Deo creatarum: quare, cum vbicatio sit res quadam à Deo creata, in loco esse debet: vbi autem locum postulet, non alium certè quam locum rei vbicatæ, cuius est intrinseca forma. Cæterum esse cognitum actu ab aliquo intellectu creato non est proprietas naturalis omnis creaturæ, ac proinde ex hoc titulo omnis cognitio creata actu cognosci non debet ab alia, ne dum à semetipsa: cum ergo cognosci rem, sit esse intentionaliter præsentem, & eam esse in loco sit esse physice præsentem, nil mirum si cognitio creata sit præsentia intentionalis rei respectu intellectus, quin ipsa semper sit intellectui intentionaliter præsens, tamen si vbicatio nequeat esse præsentia physica loci & rei locatæ inuicem, quin vtrique sit physice, & intentionaliter præsens.

24 Obiicies quintò: intellectus sapissimè cognoscit ens rationis, seu chimæricum, v. g. hominem esse equum: at hominem esse equum more reliquorum entium rationis intrinsecè, & essentialiter includit actum intellectus falsum, & fingentem, vt supra lib. 4. huius operis, tract. 1. cap. 1. & 2. multis, & efficacissimis, me iudice ostensum est argumentis, & vel ex eo constar, quod tale obiectum: chimæricum non ha-

bet aliud esse, præter esse obiectiue in intellectu, siue ab eo fictum falsòque cognitum: cognitio igitur apprehendens, aut affirmans, hominem esse equum seipsam cognoscit, ac proinde quæuis alia cognitio supra se reflectit, cum omnium par sit ratio, & re sincere aspecta nulla prorsus appareat causa, ob quam actus affirmans, hominem esse equum supra se reflectat, qui verò affirmat, hominem esse animal, ea reflexione destituitur.

25 Respondeo tamen primò, negari posse consequentiam: cum enim ens rationis cognitione ipsa fictitia intrinsecè & essentialiter constituitur, quid mirum est, quod cognitio, terminata ad ens rationis, seipsam etiam respiciat, quippe quæ ens rationis quidditatiue componit: at vero ens reale non constituitur intrinsecè, & essentialiter ea cognitione, per quam apparet: proinde illa semetipsam reflexè non attinget. Insuper secundo respondeo, probabilius esse, cognitionem affirmantem, aut apprehendentem, hominem esse equum, non attingere hominem equum, siue chimæram illam, penes totum quod includit, sed secundum id duntaxat, quod pro materiali importat, videlicet extrema realia, quæ fictæ compositioni subsunt: dicimur autem communiter hominem equum cognoscere, quia talem chimæram licet non cognoscamus secundum se totam, eam tamen pro materiali, vt aiunt, percipimus, & pro formali eam actu nostro complemus, & constituimus: qua etiam ratione obiectum extrarium directè cognoscimus, quia pro eius materiali attingimus illud directè, pro formali verò illud actu nostro in ratione talis obiecti constituimus: quare quod eius actum nostrum lateret, hoc compensatur denominatione illa obiecti, quam actus noster rei cognitæ tribuit; & hoc sufficit, vt obiectum directè cognoscamus, tamen si omnia eius constitutiuia directè non percipiamus: certo namque certius, cognitionem illius in ratione obiecti constitutiuam à nobis directè non cognosci, sed ad summum reflexè, vt eam aliquo cognosci modo gratis fateamur.

26 Obiicies sextò: repugnat cognitionem vllam cognoscere rem aliquam, absque eo quod aliquam etiam cognitionem vnā cognoscat: at non alia de causa, nisi quia omnis cognitio reflectit in semetipsam essentialiter: ea igitur est cognitionis natura, atque conditio: minor, & consequentia sunt perspicue: maior verò suadet: impossibile est, cognitionem vllam cognoscere obiectum, quin ab ea obiectum sit vicissim cognitum: sed obiectum esse cognitum à cognitione est cognitionem, & obiectum per modum vnus cognosci: ergo, &c. Minor hæc probatur: obiectum esse cognitum à cognitione est relatio prædicamentalis tertij generis, scilicet nimirum ad scientiam: at relatio prædicamentalis consistit formalissimè in extremis realibus ab intellectu cognitis, & inuicem comparatis; quare seorsim à mentis operatione nulla potest in rebus relatio prædicamentalis, nulla comparatio admitti: obiectum ergo esse cognitum à cognitione, & ad illam prædicamentally referri est essentialiter cognosci extrema illius relationis, nempe obiectum, & cognitionem: iam ergo sine cognitione cognitionis nulla res cognosci, nullusque intellectus cognoscere valebit. Hoc argumentum, quantum arbitror, manifestè conuincit, omnem actum intellectus supra se reflectere, si vera sit Aureoli aliorumque sententia illa de relatione prædicamentali. Cæterum eam falsam esse, demonstratum est supra lib. 3. huius operis, tract. 6. cap. 21.

Obiicies septimò: omnis actus intellectus certus
suprà

suprà se reflectit, ac seipsum cognoscit: idem igitur est de quibuscunque aliis intellectus nostri actibus existimandum: consequentia apparet legitima. Probatur antecedens, si prius tamen duo supponantur: alterum, ad certitudinem requiri, non solum cognosci obiectum cognitione infallibiliter vera, verum etiam, ut intellectus cognoscat se ita obiectum cognoscere: hoc probatur primò, quia ad cognitionem scientificam oportet, ut intellectus scire se sciat, ut optimè tradit P. Suarez tom. 1. metaph. ad principium, dum disputat an eius facultatis munus sit tradere instrumenta sciendi; quocirca qui dixit, *scire tuum nihil est nisi te scire hoc sciat aliter*, alio coque non incongruo sensu potuisset etiam dicere; scire tuum nihil est nisi te scire hoc scias ipse: quod si ad certitudinem scientiæ requiritur reflexio, quidni etiam ad quamvis aliam? Item secundò probatur id ipsum; ut incongruo sensu potuisset etiam dicere; scire tuum adhærere: talis autem adhæsiō repugnat, nisi intellectus cognoscat, se attingere obiectum, & ab eo minime aberrare: etenim si quis reipsa cognoscens, sciensque obiectum, existimet se illud nescire, aut certè dubitet, an eius sit nescius, vel conscius, is profecto non adhærebit firmiter obiecto; respectu cuius ita se habet. Alterum quod debet supponi est, certitudinem formalem actus intellectus esse ab eo realiter indistinctam, id quod alijs exemplo veritatis, quidam libertatis, non pauci bonitatis, & plurimi certitudinis obiectiæ persuadent. Hinc igitur argumentari poterit non nemo: omnis actus intellectus certus est intrinsecè, ac per seipsum essentialiter talis, ut liquet ex proxima suppositione: at certitudo importat cognitionem actus certi; ut liquido etiam constet ex priori suppositione: actus igitur certus, ac proinde quivis alius, est intrinsecè, & essentialiter cognoscitivus sui, siue in se reflexus.

28 Sed ut ab hoc ultimo incipiam, etiamsi omnis actus certus in se reflectat, quæ exinde consequentia ad alios actus ad alios quovis incertos, atque imperfectos? an quia omnis actus certus est verus, id ipsum de quovis alio nulla certitudine prædico dicendum? Rursus secundò: quamvis ad quendam certitudinem reflexæ gradum opus sit, ut actus certus semetipsum cognoscat, suamque cum obiecto conformitatem, uti diximus in Dialect. lib. 2. tract. ult. cap. etiam ult. cæterum ad certitudinem directam, & absolutam, ac simpliciter talem nulla opus esse reflexione, sed duntaxat, ut circa assensum sui obiecti omnem abigat formidinem omnemque ab eodem assensu indifferenciam, ad id ut non conformetur veritati obiectiæ, iuxta disputata superius tract. huiusmet libri. Quæ cum ita sint, æquis non videat, adductum argumentum nihil concludere?

29 Octavò obijcies cum aliquibus Neotericis: cognitio nostra affirmans, aliquid futurum sub conditione, verbi gratia, conversionem Petri reflectit suprà seipsam: ergo & cognitio quæ rem in quovis alio statu cognoscit, nimirum aut absolutæ futuritionis, aut solius possibilitatis: quæ enim utrinque disparitatis ratio? Antecedens suadet: haud enim ea cognitio cognoscit meram possibilitatem conversionis, haud eam esse futuram absolutè: ergo propterea in alio statu medio: prorsus autem intelligibile est, quid sit ille status medius nisi ipsa cognitio illustratur, & constituitur: nam ex parte ipsius rei quid esse potest, quo à duplici extremo, quos inter est, possit distingui? status autem ille si ipsa constituitur cognitione hæc cum cognoscens haud poterit non in seipsam reflecti? Sed non videt hoc argumentum: cum quia futuritio sub conditione est prædicatum

quoddam omnino physicum, & primò intentionale, sicut futuritio absoluta, & possibilitas, nec minus quam hæc optimè potest intelligi, & explicari, seorsum à quacunque cognitione illius constitutiva, ut lib. 10. Dialect. ostensum: tum etiam, quia tametsi cognitio nostra conditionata rem conditionatè futuram propterea talem & constituat, & cognoscat, adeoque in se reflectat, quæ inde sequela ad alios actus, quibus obiecta omnino physica, & secundis intentionibus neutiquam constituta respondent?

Obijcies nonò: omnis cognitio aut cognoscit rem in recto, vel in obliquo: esse autem in recto, vel in obliquo, nihil est ex parte ipsius rei secundum se, sed est denominatio merè extrinseca à modo concipiendi speciali, qui per nominandi casum, aliumve exprimitur: omnis ergo cognitio se cognoscit, cum rectitudinem, aut obliquitatem rei se constitutam attingat. Sed in primis, quid si cognitio non rem nomine significatam repræsentet, sed verbum obiectivum, quod non per casus rectos, obliquosve declinatur, sed potius per tempora coniugatur? Rursus secundò, sicuti suprà dictum est cognitionem attingere obiectum, non pro formali, sed pro materiali sumptum, ita similiter in præsentiarum dicendum, cognosci rem in recto, aut in obliquo non penes totum id quod his exprimitur vocabulis, sed penes id solum quod pro materiali importatur, reliquum vero à cognitione tribui, non sciri.

Decimò, ac postremò obijcies illa Augustini verba lib. 9. de Trinitate, cap. 11. *Quidquid intelligo intelligere me scio, & scio me velle, quidquid volo: quidquid autem scio, memini.* Quorsum autem omnis cognitio nostra debet à nobis cognosci, nisi sit essentialiter reflexa in se, aut si per aliam à se distinctam appareat aliqua, quidni possit ab hac separari, eaque deficiente latere, & ignorari? Respondeo, Augustinum id tantum voluisse, omnem cognitionem nostram à nobis cognosci, aut actu, aut habitu, siue potentia: quod evidentius constat ex postrema clausula, *quidquid autem scio, memini*; quis enim actu recordatur omnium, quorum habet scientiam, ito eorum possit recordari? Augustini ergo verba in reliquo testimonio non actum, sed eum, vel aptitudinem significant, quod quam parum prosit aduersariis superuacaneum est expendere, cum sponte sua liqueat.

Postremò obijcies, tum eundem Augustinum lib. 8. de Trinitate, cap. 7. *Qui proximum diligit, consequens est, ut ipsam dilectionem diligit*, tum etiam Thomam 2. 2. quæst. 25. art. 2. *Amor ex ratione propria speciei habet, quod suprà se reflectatur, quia est spontaneus motus amantis ad amatum, unde ex hoc ipso quod amat aliquis, amat se amare.* Sed responsio ad utrumque testimonium est in promptu. Augustinus enim haud intelligit nomine *dilectionis* eam qua quis diligit, ubi eam adstruit à diligente proximum necessario diligi, sed de dilectione increata, Deo nimirum, ac proinde nullam reflexionem admittit. En quæ verbis nobis obiectis proximè subicit, ibidem, *Deus autem dilectio est, & qui manet in dilectione, in Deo manet: consequens ergo est ut præcipue Deum diligit.* Thomas autem solum vult, omnem amorem se amare, non actu, sed potentia, & habitu, id est dari poss. semper alium actum eiusdem nominis, & rationis, siue alium amorem, qui ad eum terminetur; quæ in re differt amor ab odio, spe, desiderio: haud enim quis odisse potest odium suum, aut spem suam, quam habet, sperare, aut quo vitur desiderium, nihilominus desiderare. Atque ita eum interpretatur Caietanus eo loci, eiusque mentem esse hanc, manifestè persuadent verba præcedentia quæ sunt huiusmodi:

modi: Quia enim voluntatis obiectum est bonum uniuersale, quidquid sub ratione boni continetur, potest cadere sub actum voluntatis, & quia ipsum velle, est quoddam bonum, potest velle se velle sicut & intellectus, cuius obiectum est verum, intelligit se intelligere, quia hoc etiam est quoddam verum sed amor ex ratione propria speciei, &c.

CAPVT IV.

Argumenta aduersus aliquorum actuum in se reflexionem soluuntur.

33 **O**ppones primò, pro sententia Nominalium negante quorumlibet actuum in se reflexionem: omnis cognitio est imago quadam obiecti: ergo est similis obiecto: cum ergo nihil possit esse simile sibi ipsi, relatio enim similitudinis est ad aliud saltem à fundamento, fieri certè non poterit, vt qualiscunque cognitio nostra ab obiecto cognito non sit realiter distincta: suimet ergo ipsius obiectum esse nequit, aut quod perinde est, supra se reflexa. Respondeo: cognitio quævis nostri intellectus est imago intentionalis obiecti: proinde omni, & cuiusque debet esse intentionaliter similis, secus vero physice, ac realiter, eave relatione quæ solet inter prædicamentales numerari: quocirca cum similitudo physica, & propria, non vero impropria, & intentionalis realem distinctionem inter fundamentum, & terminum exposcat, sanè non est cur cognitio distingui debeat à quolibet obiecto suo, tametsi ei sit similis quodammodo, eiusque qualis qualis imago: ipsa ergo cognitio nostra suimetipsius obiectum potest esse nonnunquam. Quid? quod argumentum, instatur in cognitione diuina, quæ seipsam representans sibi est intentionaliter similis.

34 **O**ppones secundò: obiectum cognitionis nostræ cuiuslibet est ea prius ordine naturæ: sed nulla res potest esse seipsa natura, aut causalitate prior: nulla ergo cognitio nostra potest sibi ipsi obici, aut in se reflectere: minor propositio adeo est manifesta, vt probatione non egeat: maior probatur: tum quia vt cum Augustino Theologi omnes profitentur, ex obiecto & potentia paritur notitia: tum etiam, quia idcirco cognosco rem ita esse, quoniam est, non vero propterea res est, quoniam esse à me cognoscitur, aut affirmatur; hæc autem irreciproca causalitas arguit, obiectum esse prius cognitione.

35 **R**espondeo negata maiori: ad primam eius probationem dicendum est, Augustinum non locutum de omni cognitione, cum certo certius sit, cognitionem diuinam nullius obiecti, nulliusque potentie partem, aut effectum esse, sed de sola cognitione sensitiva, aut etiam intuitiva, aliave quæ à sensu obiecti originem tractat. Ad secundam probationem dicendum est, causalem illam minime mutuum, aut reciprocam veram esse, de obiecto directo cognitionis, non verò de obiecto eius reflexo: si enim de obiecto reflexo alicuius cognitionis sermo sit, ideo quidem cognosco, meam existere cognitionem, quia illam cognosco, ideoque illam cognosco, quia ipsa existit: quod nihil aliud est, quam idem reipsa esse me cognoscere, ac existere meam cognitionem, & existere meam cognitionem, ac me cognoscere: illa siquidem particula ideo, & quia interdum solam identitatem, non vero causalitatem significant: quare cum omnis identitas sit mutua, atque reciproca, ea etiam particula reciprocari possunt, & assolent. Sic ideo Petrum, v.g. esse hominem, quia est animal rationale, &

ideo esse animal rationale, quia est homo, multoties asserimus.

36 **O**ppones tertio: intellectus diuinus nequit reflectere supra suam cognitionem, verbi gratia, Antichristi futuri, nisi per aliam virtualiter distinctam; etenim si bene perpendantur ea, quæ de distinctione virtuali dici solent, & à nobis sunt dicta superius lib. 2. tract. 4. cognitio diuina, quatenus terminata ad Antichristum, & quatenus terminata ad seipsam, non poterit non dissecari in duas formalitates virtualiter distinctas, haud secus ac quævis alia res respiciens diuersa connotata: at quæ in Deo virtualiter distinguuntur, in nobis sunt realiter distincta; qua ratione cognitio & volitio in Deo tantum virtute distinctæ in nobis realem habent distinctionem: intellectus ergo creatus cognitionem suam cognoscens, non nisi per aliam cognitionem realiter distinctam poterit eam attingere, atque adeo actus creatus supra se reflectens omnino repugnabit. Hoc argumentum aliqui auctores multum amant: non desunt illud omnibus locis insulcite: vbique illud libentissime arripiunt. Parum tamen momenti habet: vt enim sæpè numero aliàs dixi, essentia & existentia Dei, eiusque potentia tantum virtualiter distinguuntur, si quam habent distinctionem; & tamen huiusmodi conceptus in rebus creatis sunt realiter indistincti, ac non nisi virtualiter distinguuntur: par ratio est voluntatis, & intellectus Dei, nostrumque: non omnia igitur quæ in Deo virtualiter distincta sunt, in creatis reali distinctione secernuntur.

37 **O**ppones quarto: visio externa, ac materialis oculorum nostrorum nequit supra se reflectere, aut semetipsam videre, similiter ergo interna mentis visio, siue cognitio spiritualis intellectus nostri non poterit in semetipsam reuerti: consequentia videtur optima: sensio namque tam percipere potest res præsentem, quam cognitio intellectualis: vbi ergo visio sensitiva, ac materialis seipsam quantumlibet sibi intime præsentem, & coniunctam intueri reflexè nequeat, non erit profecto, cur intellectio nostra possit in seipsam reflectere, seve ipsam intelligere: antecedens autem argumenti suadet, hunc in modum, siquidem visio materialis esset, & non esset visio sui, si in se reflecteret: esset visio sui quo namque alio modo posset in se reuerti, quævis alia ratione se percipere? non esset visio sui, quia visio externa est essentialiter perceptio coloris, & hac finitione ab omnibus explicatur philosophis: ac visio quatenus est cognitio sui, quævis tenuis in se reflectit, non est perceptio coloris, sed visionis, quæ color, aut lux non est: ergo respectu sui visio esse nequit.

38 **H**oc quoque argumentum magnopere non vrget: imprimis namque in eo sat malè à cognitione sensitiva arguitur ad intellectualem: cum enim hæc longè perfectior, ac subtilior sit, quam illa, & è contrario illa, multo magis quam hæc, crassa & imperfecta, mirum non est, quod tametsi visio externa seipsam videre nequeat, cognitio interna, ac spiritalis seipsam cognoscat. Nec vero sensio percipere potest quamcunque rem præsentem, sicuti intellectus, quæcunque sibi sunt præsentia, percipere valet aliquibus suis actibus: haud enim sensus visus Deum quantumlibet sibi præsentem villo attingit actu, quem tamen intellectus noster per plures cognoscit.

39 **D**einde dicendum est, longè probabilius esse, visionem externam posse supra se interdum reflectere, ac seipsam videre, quamvis oppositum sentiant Nemesius B. Thom. Philoponus, Plutarchus, Michaël Ephesius, Capreolus, Ferrariensis, Iandunus, Apollinaris,